

Rozhovory ZKH: Mazák: Siahnuť na Špecializovaný trestný súd znamená surovo rozdrviť základy trestnej politiky

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Predseda Súdnej rady Mazáka chce odvolať 6 jej členov. Jedným z iniciátorov odvolávania je aj nový člen Súdnej rady, ktorého nominovala vláda Roberta Fica, Martin Bezák. Mazák avizuje, že ak by ho parlament ako nominanta Súdnej rady odvolal, podobne, ako iní dvaja členovia Súdnej rady, sa obráti aj na súd. Ján Mazák, predseda Súdnej rady: už sedí v štúdiu. Vitajte.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Ďakujem pekne, dobrý deň prajem.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Pán predseda, asi ste to aj očakávali, keď sa zmení vláda a pomenia členov, že vás budú odvolávať, nie?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Ale samozrejme, lebo do tej výmeny vlastne boli len štyria členovia Súdnej rady, teda tri členky a jeden člen, ktorí sa usilovali mi vytýkať nejaké pochybenia, ktoré podpísali len títo štyria. Čiže im chýbali, chýbal nejaký podpis na návrh na odvolanie, takže chceli venovať tým pochybeniam, ktoré teraz vlastne preklopili do toho návrhu na odvolanie. Považujem ten návrh za úplne legitímny, zákon to umožňuje, nie je to nič mimoriadne. Samozrejme, ale zákon vyžaduje, aby Súdna rada ma odvolala vtedy, ak opakovane porušujem svoje povinnosti, ktoré vyplývajú zo zákona o Súdnej rade. Do toho návrhu nemôžete písať hocičo. Ja nevidím v tom návrhu ani jeden dôvod taký, ktorý by znamenal opakované porušenie mojich zákonných povinností. Skôr by som povedal, že ten návrh a to odôvodnenie mi nahrávajú na to, aby som ukázal v takej plnej nahote, kde vlastne sa pohybujú títo navrhovatelia.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Inak teda, veď Súdna rada má 19 členov, 10 by muselo hlasovať...

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

18 členov, ale teraz máme 16-tich.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Áno, ale muselo by byť 10...

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Desať by muselo byť za návrh na odvolanie. Bez ohľadu na to, či sa preukáže alebo nepreukáže dôvody, to je taký paradox. Ak by bolo 10 hlasov, tak bez toho, aby sa overovala moja obrana, budem odvolaný.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No v čom je toto iné, pán predseda, ako po každom jednom volebnom období? Ja teraz úplne rozumiem tomu, že aj ja by som si predstavovala, že inštitúcie majú kontinuitu, a že to vôbec nezávisí od volieb a bolo by to určite ideálne pre Slovensko, ak by to bola odborná záležitosť a nebolo by to politické. Na druhej strane, Slovensko má históriu, že naozaj každá vláda toto robila, tak v čom je to teraz iné?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Nie som si istý, či hovoríte to, čo je skutočnosť, pretože predošlá vláda v roku 2020 nikoho neodvolala, ani parlament. Všetci šiesti sa vzdali funkcií, to je rozdiel. Za akých okolností sa vzdali, to už nie je podstatné, ale vzdali sa.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Áno, ministerka Kolíková vtedy s nimi rokovala a dohodli sa. Ale ak by sa nevzdali, je možné, že by ich tiež odvolali, nie?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Ale potom by som nebol člen Súdnej rady. Viete prečo? Lebo ak by ich odvolali, a ja som to povedal mojím nominantom, by vlastne narazili na zjednocujúci výklad Ústavného súdu, ktorý v tej dobe v apríli 2020 trval na tom, že člen Súdnej rady má právo na celý päťročný mandát a nemožno ho predčasne odvolať. Vtedy nebola ešte novela z decembra 2020, ktorá bola účinná od 1. januára 2021. Takže to legitímne očakávanie bolo úplne jasné, že môžem zostať v tej funkcii celé funkčné obdobie. Tie nasledujúce zmeny sa už netýkali ani tých, ktorí, teda tých dvoch, ktorých odvolala vláda Slovenskej republiky a netýka sa ani troch nominantov Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá nás zvolila v apríli 2020. Takže to je veľmi rozdielna situácia, ktorá robí, otvára otázku ústavnosti a viete, v tomto kontexte by som úžasne rád podčiarkol, Súdna rada Slovenskej republiky je ústavný orgán, člen Súdnej rady je ústavný činiteľ. Treba s takýmito inštitúciami a s takýmito členmi narábať s patričnou úctou, rešpektom. Tak, ako s členmi vlády, s poslancami, sudcami Ústavného súdu. To nie je možné vstupovať do Súdnej rady Slovenskej republiky ako keby to bol len nejaký orgán okresného formátu. A to sa stalo.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Tak možno aj preto, že roky sa k tomu Štefan Harabin správal ako k úradu okresného formátu, ale rozumiem. Inak, čítala som si tie dôvody vášho odvolania, niekoľko z tých bodov bolo podľa tých štyroch členov, teraz už šiestich, ktorí to navrhujú, že majú pocit, že znevažujete sudcov. Máte pocit, že by ste mohli byť v niektorých tých vyjadreniach aj zdržanlivejší?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Mám pocit, že som bol príliš zdržanlivý. Pretože znevážili sudcov sami sudcovia. Azda nechce niekto povedať, že ja som zodpovedný za to, čo vyplávalo z Threemy. Čo ja som zodpovedný za tie obvinenia viac ako 15 sudkýň a sudcov? Ja som zodpovedný za to, čo sa preukázalo, čo už je vlastne uzavreté aj v niektorých právoplatných rozsudkoch a teraz ešte čo

je napísané v obžalobách? No ja som za to zodpovedný? Toto devalvovalo slovenskú justíciu. Ale okrem týchto vecí, ktoré sú kriminálneho charakteru, myslím si, že som mal rovno povedať, že vážení, trochu pokory do toho treba vnieť. Nie, títo ľudia necítili, a teraz už vôbec necítia pokoru, ani potrebu sa ospravedlniť za takéto veci, ktoré sa stali. Ja som zachytil v tej dobe len jediné vyjadrenie bývalého predsedu Krajského súdu Bratislava pána Sádovského, ktorý povedal, že odstupuje z funkcie, lebo cíti zodpovednosť za to, čo sa dialo na Krajskom súde v Bratislave z hľadiska korupčných správání a ďalších týchto nekalých aktivít niektorých sudkýň a sudcov. Pán Sádovský to povedal otvorene. Čiže ja skutočne si myslím, že tie body, ktoré ste spomenuli, sú práve ukázkou, že jednoducho im otrnulo. Však to nie je skončené. Ten problém sa rieši a musí sa vyriešiť. Tie skutky sa stali mimo mňa, však ja som nastúpil do Súdnej rady v roku 2020, keď tie skutky boli už spáchané. Teraz to je len snaha nejakým spôsobom preniesť túto veľmi tristnú situáciu, veľmi nedobrá stav slovenskej justície v tej dobe, na jedného človeka, aj keď je to predseda Súdnej rady?

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Pán predseda, viete mi vysvetliť, prečo je taký rozpor medzi tou sudcovskou časťou Súdnej rady a tou, kde sedia nominanti vlády, parlamentu a prezidentky? Lebo to posledné roky práve v tej Súdnej rade bolo úplne markantné a evidentné, tak prečo je taký rozpor medzi napr. náhľadom na tieto trestné konania korupčných sudcov, naozaj teda už niektorí sú odsúdení, niektorí sa popríznačovali, niekedy sú obžaloby ešte len na súde, lebo práve by som to očakávala naopak, že tí sudcovia budú práve hájiť tú vážnosť, etiku a možno tí politickí nominanti budú takí tí, ktorí budú práve sklzať k nejakým politickým vyhláseniam. Tak prečo je takýto rozpor medzi týmito dvoma časťami Súdnej rady?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

To je skvelá otázka, ktorá by mala byť ďalej adresovaná tej väčšej časti, ani nie väčšej časti členiek a členov Súdnej rady, ktorí boli zvolení samotnými sudcami.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Budeme tu mať inak budúci týždeň, pani Kosovú, takže ja sa jej to určite spýtam, ale zaujíma ma aj váš pohľad na to.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Na môj pohľad je asi taký, že tá sudcovská časť Súdnej rady, hoci aj na tej politickej strane boli dve sudkyne, teraz už len jedna, tak v skutočnosti len tri členky Súdnej rady sa správali spôsobom, ktorý otváral otázky a vyvolal u mňa údiv, keď napr. stále v prípade pani Záleskej predkladali na rokovanie Súdnej rady články z denníka nejakého Plus jeden deň sa to myslím hovorí a Plus sedem dní. Čiže my sme boli donútení podľa zákona prerokovávať body programu týkajúce sa pani Záleskej, spočívajúce na článkoch v takomto denníku alebo týždenníku. A ukázalo sa to, že to vlastne bol nejaký zámer, pretože nie je mysliteľné, aby sudcovia takým spôsobom sa správali k sudkyňi, skôr by sa čakalo, že ju budú brániť. Pretože všetky tieto veci voči Pamele Záleskej sa ukázali ako neopodstatnené. Vynášanie informácií zo spisov nepreukázané. Nepodanie inzulínu obžalovanému, k tomu vôbec nedošlo. Nejaký vzťah s novinárkou, to potom sa už zúžilo iba akože na etickú otázku.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
No ale čím si to, pán predseda, vysvetľujete?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:
No tým, že niečo sledujú tým osobné, pretože to musí byť niečo osobné.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
No dobre, ale ich volí predsa veľa sudcov, to nie sú len 3 osoby, to sú reprezentanti dost veľkej časti sudcov

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:
Nie, to je len krajský, teda bratislavský krajský volebný obvod.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
No ale to je dost veľa sudcov, nie? Aj dost veľa podstatných sudcov.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:
Dost veľa sudcov, aj podstatných, ale dajme tomu, že ich je dost, ale nie v porovnaní s celým justičným Slovenskom, kde 1450 približne sudcov. Ale tí, ktorí ich volili, tak veľká väčšina ich volila kvôli tomu, že mala výhrady voči reforme súdnej mapy. Áno, kvôli transformácii súdneho systému na modernejší, menej ťažkopádny, lacnejší, efektívnejší a podobne. Čiže nemyslím si, že tí voliči týchto ľudí mali zámer im dať mandát na takéto, by som povedal, ako to povedať jemne, aby som nikoho zas neurazil, na takéto kvázi prenasledovanie jednej sudkyne alebo kolegyne, ktorá vlastne musela čeliť problémom opísaným v bulvárom denníku, ktorý vlastní jeden z ľudí, ktorý bol obvinený a vzatý do väzby sudkyňou Záleskou. To z toho vidno, pretože to len tie tri stále robili, v sudcovskej časti sú ďalší, ktorí buď jednoducho neutrálne sa správali a sa nepridali k tomu alebo dokonca oponovali tomu a vďaka tomu vlastne všetky uznesenia, ktoré smerovali voči sudkyňi Záleskej alebo teraz, keď sme mali ten problém aj s vyjadreniami ministra vnútra Eštoka Šutaja, tak neuspeli tieto návrhy.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
No toto je moja ďalšia otázka, že aká je vlastne teraz tá atmosféra po tom, čo máme novú vládu práve v kontexte napr. tých krokov ministra vnútra Šutaj Eštoka. Lebo jedna vec je manažovať legitímne ministerstvo vnútra, jedna vec je manažovať legitímne políciu, to každá nová legitímna vláda robiť môže, ale druhá vec je ignorovať inštitúcie, ktoré máme a tretia vec je ešte sa potom následne aj vyhrážať konkrétnemu sudcovi a nerešpektovať súdy. A mňa teda najviac na tom prekvapilo, že práve na tej Súdnej rade tá sudcovská časť nezaujala žiadne zásadné stanovisko, práve naopak, hovorili, že keďže sa teda statusom na Facebooku minister ospravedlnil, že je to teda vyzretá osobnosť. Tak ja sa priznám, že prečo by sa sudcovia nezastali svojho kolegu, nerozumiem tomu.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Ťažkosť vznikla vtedy, keď sa predložili dva návrhy uznesení. My sme chceli jednoducho, poviem ten návrh, ktorý sme my predkladali, myslím, že sme boli piati, kde sme povedali, že treba jednoducho odsúdiť nielen výroky ministra vnútra, ale aj ministra životného prostredia Tarabu, ktorý povedal, že vlastne justícia je holubník. A súčasne aj minister Susko, ktorý neviem z akého dôvodu alebo ministerstvo vydalo vyhlásenie, že považuje tie rozhodnutia za neštandardné, a že budú ich teda veľmi starostlivo sledovať. To sú všetko vyjadrenia, ktoré v právnom štáte nemajú čo hľadať. Takže my sme chceli sa venovať týmto trom vyhláseniam. Kým tá časť sudcovská, hlavne tí štyria, ktorí to navrhovali alebo šiesti boli už tí dvaja noví nominanti z vlády, žiadali najprv odsúdiť vyjadrenia advokáta týchto...

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Pána Kubinu.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Pána Kubinu. Prosím vás, a čo je advokát? Treba možno advokáta porovnávať s členom vlády Slovenskej republiky? Však pán Kubina hocičo povie, to má nejakú výpovednú hodnotu, má nejaký odborný význam, možno nejaký morálny apel, možno nejaká kritika, niekedy aj mal náležitý, ale čo on vlastne, my budeme sa jemu venovať? Nech to rieši Slovenská advokátska komora. Tak preto táto časť sudcovská reprezentovaná hlavne tými štyrmi, tromi členkami a členom Petrom Šamkom, no neuspeli s tým, pretože jednoducho Súdna rada nebude sa venovať, to potom by sme každému advokátovi, a ja som to povedal na zasadnutí, no čo robil pán advokát Para? Vystupoval opakovane na tlačovkách politickej strany Smer-SD, kritizoval, urážal, vymýšľal si tam a nikto nič, súdna rada ako bola úplne spokojná s tým. A my teraz sa máme venovať nejakému advokátovi? Však sme ústavný orgán. Takže tým sa vlastne stalo to, že dostali sme sa do patu, ani jedno, ani druhé uznesenie nezískalo väčšinu, ale musím vám povedať, že napriek tomu to bolo užitočné, pretože ukázalo úplne jasne, že istá časť Súdnej rady nebola spokojná s tým ospravedlnením. To bolo polovičaté ospravedlnenie za to, že sa vyhrážal trestným stíhaním, ale aj disciplinárnym. Však pre sudcu disciplinárne stíhanie môže viesť k odvolaniu z funkcie. A tieto veci sú veľmi nebezpečné a keď ich nezadusíte v zárodku, tak potom sa môžu stať pomaly štandardom. A to si sudkyne a sudcovia Slovenskej republiky nezaslúžia.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No tak koho záujmy potom ale títo štyria nominanti za sudcov, o ktorých ste hovorili, hája? Lebo javí sa to tak, že úplne tých sudcov neobhájili.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

No neobhájili, ale to treba sa spýtať týchto štyroch. Ja osobne si stále myslím, že snažia sa vnášať do týchto rokovaní Súdnej rady Slovenskej republiky aj nejaké osobné záujmy. Ja to neviem preukázať, ale je to evidentné. Pretože ten priestor, ktorý im dávajú tie bulvárne denníky alebo také by som, dezinformačné médiá alebo konšpiračné, alternatívne médiá, to je proste úplne jasný dôkaz toho, že sa snažia presadzovať svoje videnie sveta a to videnie sveta, to musím povedať úplne otvorene, úžasne ubližuje slovenskej justícii. To sa skôr či neskôr ukáže. A to je ešte potvrdené aj tým, že títo štyria sú z jedného krajského súdu. Čiže skutočne

si predstavte, 49 súdov Slovenskej republiky má piatich zástupcov v Súdnej rade a jeden súd má štyroch.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
Ako toto vzniklo, táto disproporcia?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Vzniklo to v dôsledku novely zákona o Súdnej rade, ktorá bola presadená v decembri 2020, kde sa vlastne rozdelili tie volebné obvody, už sa nevolilo ako v jednom volebnom obvode Slovensko, no a tak to vzniklo. Budem otvorený, je to aj možno spôsobené tým, že tie tri členky Súdnej rady vytvorili takú situáciu, atmosféru na Súdnej rade, že bolo veľmi ťažké nájsť niekoho, kto by kandidoval povedzme na miesto, na ktoré sa dostal Peter Šamko. Je to skutočne niekedy veľmi nepríjemné, nedôstojné, sčasti by som povedal veľmi rozpačité, ak musíte počúvať celé hodiny veci, ktoré vlastne torpédujú skutočné poslanie Súdnej rady ako ústavného orgánu.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Tak kto iný, keď nie sudcovia, by mali takúto situáciu zvládnuť? Zas by som povedala ja ako poznámku po čiarou, ale rozumiem, že nie každý má na to asi úplne chuť. No, vláda okamžite po vzniku odvolala troch členov Súdnej rady, Katarína Javorčíková, Ľudovít Bradáč poukazujú na to, že ich teda odvolali na základe tej istej možnosti, ktorú v minulosti Smer kritizoval a spochybňoval aj pred Ústavným súdom. Podali aj ústavnú sťažnosť.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:
Ešte nepodali. Myslím si, že...

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
Ešte nepodali? Povedali, že podajú minimálne.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:
Ale určite podajú všetci traja. Všetci traja, teda nielen títo dvaja.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No asi vás to opäť neprekvapilo, že to spravili, aká je šanca, že uspejú na tom Ústavnom súde? Myslím teraz z právneho hľadiska. A čo sa potom stane?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Skúsím to v takej hutnej skratke povedať. Pani Javorčíková a pani Mišíková boli vymenované za členky Súdnej rady v apríli 2020. Na nich sa vzťahoval zjednocujúci výklad Ústavného súdu, podľa ktorého platná právna úprava v tej dobe, ústavná aj zákonná, dávala garanciu, že vykonajú celý svoj päťročný mandát s tým, že nemôžu byť predčasne odvolané.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
Bez dôvodu.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Nie, predčasné odvolanie. Tam dôvodne, to tam nehralo nič, to bolo tak postavené, že dôvod, nedôvod, nesmú byť. Pán Bradáč bol vymenovaný v apríli 2021, na neho sa už novela ústavy z decembra 2020 vzťahovala, on postavil tú ústavnú sťažnosť, pokiaľ mám dobré informácie, na svojoľnosti. Na tom, že nebol predvolaný, nevypočuli si ho, neuviedli mu žiaden dôvod, čiže svojoľnosť arbitrárov celého rozhodnutia. A teraz, aké to bude mať dôsledky? No viete, ak by, podľa môjho názoru tie dve členky bývalé Súdnej rady v zmysle judikatúry Ústavného súdu, ale aj Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých sa vyformoval, doktrína legitímne očakávania, zákaz retroaktivity, princíp nadobudnutých práv a právnej istoty, mali by uspieť. Vznikne otázka potom, že i noví, minimálne dvaja členovia vymenovaní 2. novembra 2023 sú v Súdnej rade nelegitímne. Takže bude otázka, čo s tým? Ale to už projektujem to, že to, čo sa nazýva úspech v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ja, môj názor je taký, že tam nie je žiaden problém pre tých dvoch. Pri tom jednom môžu povedať, že svojoľnosť...

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Dobre, ale teraz si predstavujem, pán predseda, že by to teda Ústavný súd, akože namodelujeme si to, hej, že im dá za pravdu a títo noví dvaja členovia Súdnej rady povedia, že ale tak my za to nemôžeme, my sme noví členovia Súdnej rady a vláda povie, že hm, a čo potom?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Neviem na to momentálne odpovedať, hoci mám nejakú predstavu a tá predstava sa opiera o to, čo sa stalo v prípade nevyzmenovaného kandidáta na generálneho prokurátora pána Čentéša. Profesor Čentěš vlastne prišiel o celoživotnú šancu stať sa generálnym prokurátorom a miesto toho Ústavný súd mu položil na stôl nejakú kôpku peňazí, ktoré prof. Čentěš ani nechcel. Ani jednoducho ich podľa mňa si neužil, áno, on to aj verejne vyhlásil. Ale otázka je, viete, že, to poľský príklad je veľmi dobrý v tom. V Poľsku boli vymenovaní sudcovia, ktorí boli vymenovaní v rozpore s princípmi právneho štátu a Súdny dvor Európskej únie v jednom veľmi ťažkom rozsudku povedal, že to sú falošní sudcovia. Že darmo, že boli vymenovaní formálne v procese, ktorý musí predchádzať ich vymenovaniu, že to sú falošní, že nie, to v skutočnosti nie sú sudcovia, lebo sa dostali do funkcií nelegitímne. Niekedy sa obávam, že sa to môže stať aj u nás v týchto prípadoch, pretože chcem zdôrazniť jednu závažnú vec. Súdna rada, už som o tom hovoril, je ústavný orgán. Členovia sú ústavní činitelia. Keď ich odvoláte týmto spôsobom, dehonestujete Súdnu radu. Znižujete jej význam, rešpekt. Súdna rada je rovnocenný orgán ústavného razenia ako vláda, parlament, prezident. Je to napísané v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky. Súdna rada je rovnocenný partner zákonodarnej a výkonnej moci. Do 2. novembra tohto roku som sa tak necítil.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Inak, zhodou okolností som minulý mesiac bola v Prahe a jedna novinárka, ktorá veľa rieši právo, mi povedala, že my, našťastie, nemáme Súdnu radu, ktorá by bola taký silný orgán a bola by tak ľahko ovplyvniteľná. Tak je to dobrý nápad, že máme takto silný orgán Súdnu radu? Pretože to, čo sa teraz môže stať, pán predseda, je, že sa vymenia členovia Súdnej rady,

ten proces aj na tom Ústavnom súde bude nejakú dlho trvať a oni môžu začať perzekvovať nepohodlných sudcov, ktorým môžu pozastaviť funkcie, zobrať peniaze z platu, to vôbec nie je málo. Tak predstavujem si, že to naozaj môže byť aj silný politický nástroj na šikanu nejaké časti sudcov.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Rozdelíme odpovede. To, že máme Súdnu radu, je veľmi dobrá vec a našim veľmi vážením českým kolegom by som to odporúčal. Diskutuje sa o tom veľmi intenzívne, sú tam uverejnené štúdie pre a proti. Je to dobrá vec, pretože Súdna rada je sudcovský orgán, orgán sudcovskej legitimacy. Tam ministerstvo je už posúvané do roviny iba administrátora. Pokiaľ ide o to, čo ste vy povedali, že mohlo by sa to zneužívať. No ja v dobrom by som chcel vystríhať, pretože poľský príklad, kde Súdna rada poľskej republiky začala sa správať spôsobom, ktorý sa blížil k perzekúcii niektorých sudkýň a sudcov, skončil veľmi neslávne. Najprv im pozastavili členstvo v Európskej sieti súdnych rád, a potom v roku 2000, myslím 21 poľská Súdna rada takého mocného štátu, ako je Poľsko, bola vylúčená z Európskej siete súdnych rád, čo je najmocnejšia inštitúcia v rámci Európskej únie. No hádam sa nechceme dostať do toho stavu, lebo keď si niekto myslí, že si zopakuje Harabina 2:0, tak sa mýli. Pretože teraz už to bude sledovať veľmi intenzívne Európska sieť súdnych rád, ostatné európske inštitúcie, Európska komisia a nebude to také jednoduché. Pretože prenasledovať sudkyne a sudcov cez ústavný orgán sudcovskej legitimacy, je veľmi v skutočnosti zložitá bez toho, aby to nebolo ľahko identifikovateľné, tak ako v prípade sudkyne Pamelý Záleskej. Však každý predsa vie, že to je zámer kvôli tomu, že zobrala pána Haščáka do väzby. Každý to vie. A to aj vidno na tom, áno, vypočúvať 4,5 hodiny jednu kolegyňu spôsobom, ktorý predviedli tie tri členky Súdnej rady, do istej miery je to hanebné. Ale tomu sa nedalo zabrániť, lebo Súdna rada je koncipovaná demokraticky a zastáva tie otázky, sa dá podľa rokovacieho poriadku, ale radšej sme to nechali tak ísť, aby ľudia videli, že čo je tam za tým, pretože skutočne to nebolo, nebol to zážitok, ktorý, po ktorom by som prahol. Ale len z toho dôvodu, že strašne sa devalvoval význam Súdnej rady na taký trhový spôsob rokovania, ktoré evidentne nevedli k ničomu, iba k poníženiu vlastnej kolegyne.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No, treba povedať, že ja som to naozaj celé pozerala, bolo to pomerne nedôstojné, ale o tom sme sa tu inak už minule rozprávali my dvaja. Poďme aj na taký ten právny problém, ktorý právne je veľmi zaujímavý, ak by to nebolo také vážne, a to je práve to rozhodnutie o tých oznamovateľoch korupcie, ktoré dostali vyšetrovatelia NAKA. Teraz sme v situácii, že pri tých predbežných opatreniach o ich výpovedi...

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Neodkladných opatreniach.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Neodkladných, ďakujem. Je to 4:3 v prospech teda vyšetrovateľov, štyria to dostali, tri sudy povedali, že nie sú kompetentné o tom rozhodnúť, a sú to rovnaké prípady, ale rôzne rozsudky. Čo s tým?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Je to 7 sudkýň a sudcov, štyri rozhodnutia sú v prospech tých policajtov, ktorí boli postavení mimo službu a tri sú v neprospech. No čo s tým? Tak s tým asi toľko, že dnes asi alebo zajtra, vyjde môj komentár v Denníku N o tom, pretože napriek môjmu veku a 45-ročným skúsenostiam s justíciou slovenskou, československou, európskou, ja som také niečo ešte nezažil. To si nikto neuvedomuje, že vlastne zas sme zasadili hranu dobrej povesti a dôveryhodnosti slovenskej justície. Áno, môžu sa tí štyria, aj tí traja sudcovia odvolať na to, že podľa ústavy konali a rozhodovali podľa svojho najlepšieho presvedčenia...

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Že to je právny názor, nie?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Nezávisle a nestanne. Ale keď sa ukáže, že tí štyria mali pravdu, alebo keď tí traja, tak potom tá obrana, že my konáme podľa najlepšieho presvedčenia, tak to presvedčenie muselo byť v tých prípadoch, v ktorých sa ukáže, že to bolo chybné, nejaké vlašné. Alebo tá nezávislosť tiež nebolo nejak v poriadku a tá nestrannosť tiež.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Dobre, pán predseda, len aby som tomu rozumela. Ved' to sa predsa môže stať, že sudca má nejaký právny názor, ktorý mu Krajský súd alebo teda vyšší stupeň súdu vráti a povie, že nie, tak prečo by to teraz bolo inak?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

No lebo je to veľké kvantum vecí. Viete, to je 7 prípadov. Keby sudca rozhodol jednu vec, druhý sudca druhú vec a išlo by to na odvolací, tak by vlastne áno, sa pokúsili zjednotiť. Ale keď štyria tak, traja tak a pritom tí traja, to je pre mňa také, by som povedal, veľmi blízke, pretože celé roky sa venujem ako univerzitný profesor procesnému právu a dokonca mám doktorát filozofie za knihu, ktorá sa venuje predbežným opatreniam, takže trochu sa vyznám v tej problematike. A keď sudca povie, že nie je daná jeho právomoc, no tak má zastaviť konanie a postúpiť tomu, kto má právomoc. V tomto prípade, napodiv povedali, že nemajú právomoc a zamietli návrh. Ale to nesedí z hľadiska princípov procesného práva.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No že tým pádom vlastne tí vyšetrovatelia nevedia, na koho sa majú obrátiť podľa toho, čo ten sudca povedal. Rozumiem tomu správne? Teraz laicky čisto.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

No, nie je to tak celkom, pretože áno, ako účastníci konania sporové strany majú teraz s tým problém. Ale za mojich čias na Ústavnom súde sme prijali nález, kde sa povie - keď súd si myslí, že nemá právomoc, skutočne musí zastaviť konanie a postúpiť to orgánu, ktorý má právomoc. Ak taký orgán neexistuje a správny súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie, musí ten súd konať a rozhodnúť. Čiže toto, čo som vám povedal je ťažko zrozumiteľné, uchopiteľné, ale proste vyvoláva to otázky, že prečo traja povedali, že nemajú právomoc a

nezastavili konanie a nepostúpili tomu, kto má právomoc. No preto, lebo vedia, že o neodkladných opatreniach môže rozhodnúť len civilný súd a nie správny. Ale prečo by policajti alebo iní takí účastníci konania pred správnym súdnictvom nemali nárok na neodkladné opatrenie, ktoré je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa judikatúry Ústavného súdu. A toto je ten problém, ktorý je ťažko uchopiteľný. Čiže uchopiteľné je len to, že štyria tak, traja tak. Číhi-hota. Tak budeme musieť počkať na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave a sám som zvedavý, ako to, do čoho to vyústi. Tam ešte je možnosť nejakej obrany ďalej, ale robí sa z toho zbytočne taká aféra justičná a mne jediné, čo na tom prekáža, že to zasahuje do tej dobrej povesti a dôveryhodnosti súdnictva.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No to som práve chcela povedať, že niekedy sa stane, že súd môže povedať aj niečo, s čím verejná mienka úplne nekoreluje, ale ak by to povedali dostatočne dôveryhodne, tak aj spoločnosť to dokáže prijať. Ale keď je to 4:3, tak máme z toho všetci akurát zasa blbý pocit, nie?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

viete čo, je tam neuralgický bod? To vyhrážanie sa. No povedzte ľuďom, verejnosti, verejnosť to veľmi pozorne sleduje podľa mojich poznatkov, že tie vyhrážky, ktoré odzneli zo strany ministra vnútra alebo to odsúdenie justície ako holubníka a aktivita ministerstva spravodlivosti, povedzte mi, že to nevplývalo na tých troch, aby zamietli tie návrhy. A každý vám povie, že no prosím ťa, tak zľakli. Tak im tvrdím, ozaj úprimne im tvrdím, že nie je to tak, prečo by sa mali zľaknúť? Ale to nevyvrátite, lebo po prvom rozhodnutí, ten sudca dostal, však sám on povedal, myslím, že to je sudca Kubiš, sám povedal, že on ešte za 10 rokov také niečo nezažil. No a tie vyrážky, tá spŕška tých, tých, tých invektív na jeho adresu a hrozieb bola veľmi účinná. A viete, my máme pomerne dobrú historickú pamäť. Štefan Harabin ako minister spravodlivosti, predseda Najvyššieho súdu nielen, že sa takto vyhrážal, ale on tie vyhrážky dotiahol aj do racionálneho konca.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Disciplinárky, preradenie na iné súdy.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Disciplinárky, preradenie, čiže nedá sa vylúčiť, že člen vlády, keď toto niečo povie, takže niektorý z tých sudcov mohol si spomenúť na právnu históriu, teda na históriu justičnú a povedať si, ježišmaria, ja sa hádam... Ja osobne si myslím, že tí traja, ktorí to zamietli, to zamietli preto, že sú úprimne presvedčení o tom, že ten ich právny názor je správny. Či je správny alebo nie, to sa ukáže, ale vyvráťte to ľuďom. A časť zase kritizuje týchto štyroch, že ako to je možné, že to nariadili, však to predsa sú policajti, tí mali byť, podliehať nejakej, proste, tá časť, ktorá to oponuje tým štyrom, tak vlastne tvrdí, že tí policajti nemajú právo na základné práva. Že vlastne oni majú ostať bez ústavnej a zákonnej ochrany, hoci tie paragrafy rýchleho nasadenia, ja to nazývam tak v tej knihe svojej, paragraf rýchleho nasadenia, lebo to je neodkladné opatrenie, ten je garantovaný Ústavou Slovenskej republiky každému

účastníkovi. Je tam slovíčko každý, vrátane policajta. Policajt predsa nemôže trpieť za to, že je policajt.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Jasné. No, predstavme si, že rozhodne Krajský súd a tiež to nebude nejako jednotné tie odvolania alebo teda odvolacie súdy, čo potom? Pôjde to na Najvyšší súd, ktorý to bude musieť nejako zjednotiť?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Dúfam, že sa neurazíte na mňa...

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Opravte ma, v pohode...

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Nie, to je špekulácia.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Ale môže sa to stať.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Keby Krajský súd, dva senáty rozhodli tak, že jeden by odobril a druhý by teda jednoducho zmenil alebo zrušil tieto rozhodnutia a mal právny názor rozdielny, dajme tomu, že toto už by nikto nepochopil...

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

To už by bolo absurdné.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Pretože toto už by bolo veľmi nedobry signál.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Dobre, čiže neočakávate, že toto by sa stalo.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Viete, čítal som teraz rozhovor s pánom Halíkom a ja som takisto optimista ako on a nádej mám, ale už v týchto otázkach začínam byť veľmi skeptický. A keďže ja si, jeho veci som snáď čítal všetky, tak som si uvedomil, že s tým, jednou vetičkou, čo povedal v tom rozhovore, tak vlastne narušil môj svetonázor, že začínam byť veľmi, veľmi, už ani opatrne optimistický nie som. Takže neviem to vylúčiť. Ja proste osobne, so zreteľom na to, že sa ako-tak v tej problematike vyznám, si myslím, že tá vec je úplne jasná. Osobne.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

V prospech tých štyroch.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Áno, to musím otvorene povedať. Ale možno sa človek mylí v tom, že predsa nejaký posun tam je, ale ja už v tej slovenskej justícii dakedy sa nevyznám, lebo občas sa stávajú veci, ktoré nevieme pochopiť a mne to niekedy pripadá, ako keď vyťahujete cez ušný otvor. No dá sa to, len má s tým problém pacient, a potom aj lekár, hej.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No dobre, ešte si predsa len zafabulujem, poďme si dať takú predikciu. Čo by sa stalo, pán predseda, ak by tie rozsudky aj boli, dajme tomu, že Krajský súd, teda v tých dvoch senátoch sa zhodne, dajme tomu, že by to bolo v prospech tých štyroch, ako hovoríte. A táto vláda by sa rozhodla nerešpektovať súdy, nerešpektovať tie rozsudky, predstavujem si, že prosto by nepustila tých vyšetrovateľov naspäť do práce. Ako je to vymožiteľné, ak by sa inštitúcie, vláda, ústavní činitelia rozhodli sa na to vykašľať? Existuje nejaký spôsob, ako ich donútiť?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Exekučný poriadok. To je nepeňažné plnenie, dá sa domáhať cez exekučný poriadok. Samozrejme, je to veľmi nepríjemné, ak štát nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozsudky vlastných súdov. To je niečo, čo pre mňa je takisto, by som povedal, nemysliteľné. Roma locuta causa finita. Súdy rozhodli, treba to rešpektovať. A v právnom štáte i vláda, i parlament, i ostatné súdy, ostatné ústavné orgány, orgány územnej samosprávy majú prirodzenú povinnosť a súčasne aj ústavnú povinnosť rešpektovať, implementovať všetky právoplatné a vykonateľné rozhodnutia, inak sa dopúšťajú porušenia ústavy.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No ale vy ste spomínali pána Čentéša. Nemôže to dopadnúť tak, že by niekoľko rokov táto vláda, a opäť hovorím, že je to iba nejaká hypotetická možnosť, ja nehovorím, že sa to stane, ale že by nerešpektovali tie rozsudky, ťahaloby sa to iks rokov možno až do Štrasburgu, a potom na nejakú ďalšiu vládu by zostalo sa s tým vysporiadať buď peňažne, nepeňažne, to už je jedno. Ale môže sa stať, že táto vláda nebude rešpektovať súdne rozsudky, nie?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Skúste to adresovať tejto vláde. Podľa mňa, to by mala rešpektovať, je to jej ústavná povinnosť. Keď to nebude rešpektovať, porušuje ústavu, dokonca porušuje hodnoty, na ktorých spočíva Európska únia. V čl. 2. Zmluvy o Európskej únii sú jasne pomenované tieto hodnoty a medzi nimi svieti slovíčko, teda dve slovíčka - právny štát. To je proste niečo, čo ja ťažko môžem akceptovať a ťažko sa s tým môžem stotožniť, lebo áno, fakticky sa to môže stať, podľa mňa, v členskom štáte Európskej únie je to vylúčené a za to nebudeme pochválení a za to môžeme sa dočkať aj veľmi nemilých prekvapení, ktoré už aj tak túto doráňanú justíciu by mohli aj bolieť, dajme tomu aj finančne. Áno, to nie je také jednoduché, tieto veci nerešpektovať. Ale to už je, to už je vec vládca. Ak sa vládca rozhodne, že pôjde proti právoplatným rozhodnutiam súdov, to je voľba, ktorá nesie určite veľmi vysoké náklady, nielen politické, ale aj morálne.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Vyzerá, že chce táto vláda meniť aj práve ten zákon na ochranu oznamovateľov, napr. že by tam neboli policajti alebo ľudia v menovaných funkciách, nevieme ešte presné znenie, ale môže sa stať aj to, že by v nejakých prechodných ustanoveniach bolo niečo, čo by retroaktívne ovplyvnilo napr. tie štatúty niektorých tých oznamovateľov, ktorí ich už majú, hypoteticky opäť si predstavujem, že by tam napr. dali prehodnocovanie toho štatútu každé dva mesiace, a tým pádom o dva mesiace by všetci tí policajti stratili takýto štatút. Je toto právne možné takto retroaktívne posudzovať?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:
Pani Kovačič, vy máte dnes deň špekulácií...

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
Mrzí ma to.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:
Viete, čo je ten základný problém, ktorý popri tom zákone, pokiaľ si pamätám je povedané, že oznamovateľom môže byť fyzická osoba. Čiže policajt je fyzická osoba. Ale po druhé, na konci toho zákona je to, že tento zákon predstavuje transpozíciu smernice Európskej únie, veľmi vážnej smernice. A do tejto smernice sú zakoncipované princípy, ktoré týmto, čo ste naznačili, by boli narušené. A budem otvorený, Európska komisia nebude váhať ani chvíľu, aby nás vyzvala, aby sme to dali do súladu so smernicou. Pretože ak nie, je to porušenie zmluvy, teda o fungovaní Európskej únie a dočkáme sa jednej veľmi tvrdej žaloby. Ak teda budeme na tom trvať. To skutočne si treba uvedomiť, že právo Európskej únie je nadradené právnemu poriadku Slovenskej republiky, vrátane aj Ústavy Slovenskej republiky. Aj keď to niektorí odmietajú, lebo s takým naivným nazeraním na vec, že ústava je ústava, ale dobre, ale my sme sa prihlásili do klubu, ktorý v obrovskej drvivej väčšine uznáva nadradenosť, teda prednosť práva Európskej únie aj pred ústavným poriadkom. Čiže netreba koketovať s takýmito vecami, lebo prinesú nejaký krátkodobý benefit, ale nič z toho nebude. Pretože tí policajti sú plne legitimizovaní alebo boli, sa správať alebo konať podľa toho zákona, dostali aj ochranu, úplne v poriadku tú ochranu dostali, lege artis a teraz to takto naprávať nejakými legislatívnymi opatreniami mi pripadá príliš umelé, príliš nebezpečné a príliš ohrozujúce základy právneho štátu. Zas otázka je, keď sa to niekto do toho pustí, tak si musí nieť potom aj následky.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
Ako veľmi škodí právnemu štátu, ale aj inštitúciám to, že vláda chce meniť zákony pre nejaké konkrétne prípady. Lebo okrem whistleblowerov vidíme, že chcú presadiť ustanovenia na odvolanie predsedov niektorých nezávislých inštitúcií, ako aj Úrad pre dohľad alebo chcú meniť pravidlá pre riaditeľa SIS, mohlo by sa javiť, čiže tiež, aby tam mohol ísť Tibor Gašpar. Tak ako veľmi škodí právnemu štátu, ak sa zákony píšu na nejaký konkrétny jeden prípad a nie principiálne po nejakej širokej diskusii nejakej sady problémov.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Viete, ten konkrétny prípad z toho trčí, ale v skutočnosti ide o úpravu pravidiel správania sa, ktoré budú mať všeobecný dosah. Čiže to ťažko nejakým spôsobom kritizovať. Len každá takáto úprava, u ktorej tušíme, že prečo je urobená, dajme tomu, že je to urobená preto, aby sa vykonali nejaké personálne čistky, zámenny nejakých osôb, výmena nejakých osôb, odvolanie nejakých osôb, tak takáto úprava potom bude, samozrejme, testovaná, po prvé, tá úprava bude testovaná, či je súladná s princípmi právneho štátu, ale po druhé, aj ten akt povedzme vlády alebo parlamentu, ktorým dôjde k odvolaniu nejakého človeka, výmene, posunu, takisto bude podliehať kontrole buď na Najvyššom správnom súde alebo v konaní pred Ústavným súdom. To sú všetko procesy, ktoré v právnom štáte sú upravené tak, že vlastne chránia jednotlivca pred zákonnými úpravami, ktoré sú účelové. Voči takej účelovej zákonnej úprave sa najmenej 30 poslanci môžu priamo obrátiť na Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní o súlade právnych predpisov. Čiže tie prostriedky sú také, že my sme, aj preto považujeme Slovenskú republiku za právny štát, že my máme tieto prostriedky, len ich uplatnenie častokrát naráža na povedzme zdĺhavosť konaní pred súdmi, vrátane Ústavného súdu a naráža niekedy na to, čo ste naznačili, že napriek výsledku súdneho konania, dajme tomu aktuálna politická moc povie, že to nebude rešpektovať.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Inak, tento týždeň tu bol Tomáš Taraba, minister životného prostredia a povedal takú zaujímavú vetu, keď sme sa rozprávali práve o tejto ochrane whistleblowerov. Keď som sa ho pýtala, že prečo to nenechať vlastne na súdoch, aby sa vysporiadali s tým, či aj policajti, za akých okolností a podobne, tak on mi povedal, že nemôže všetko v tomto štáte rozhodovať súd, a že to podľa neho nemá byť ani úloha súdov, aby akože formovali takýmto spôsobom Slovensko. Čo by ste na to povedali? Lebo je pravda, že vo veľa veciach sa spoliehame na súdy a apelujeme aj na to, že aby rozhodol nezávislý súd, ale tie súdy naozaj nemôžu rozhodovať o každom prípade. Tak nemala by to byť skôr politická kultúra, nezasahovať do inštitúcií, neodvolávať takto ľudí, ako to nechávať všetko neustále na súdy a testovať práve tie hranice, každá politická garnitúra iným spôsobom?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Ak dovoľíte, to zjednoduším. Keď som pobýval v Anglicku nejaké tie mesiace, tak tam vlastne bolo už vtedy zrejmé, že súdy majú obrovskú dôveryhodnosť, teraz sa takisto ukazuje, blíži sa to deväťdesiatim percentám. A keď ste sa spýtali respondentov, že prečo takú vysokú dôveryhodnosť majú súdy, tak skoro unisono bolo povedané, no viete, súdy sú jediné ústavné inštitúcie, ktoré nás chránia pred výčinnami vlády. To je krásne povedané v jednej vete. Čiže to nie je sudcovský štát, ale súdna moc je rovnocenná zákonodarnej a výkonnej. Každý výkonnej moci, nielen na Slovensku, súdna moc prekáža. Každá výkonná moc sa snaží limitovať výkon súdnej moci, ju modelovať trošku. Príklad Poľska a Maďarska je viac ako výrečný. Či ja pána ministra Tarabu chápem, keď to hovorí, že nie všetko by mali rozhodovať súdy, no ale potom nech si rozhodujú to ministri, vláda a parlament v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Potom súdy budú zbytočné, keď všetko tu bude riešené v súlade s európskymi štandardmi, Ústavou Slovenskej republiky, zákonmi, potom súdy budú si môcť, by som povedal, zobrať sabatikal. Ale toto nie je tak. Ten anglický príklad je výrečný - bránia nás pred výčinnami, jedine súdy nás bránia pred výčinnami vlády.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Ako sa pozeráte na tie chystané zmeny so špeciálnou prokuratúrou? My ešte nevieme, čo presne idú urobiť, ale aj tu idú meniť práve preto, že im prekáža Daniel Lipšic, že im prekážajú niektoré konania, ktoré dozoruje špeciálna prokuratúra v konkrétnych vyšetрованиach. Tak to sa nepodarilo ani Štefanovi Harabinovi, keď chcel zrušiť Špecializovaný trestný súd. Myslíte si, že toto sa podarí, že toto pred verejnosťou prejde, že by okresali špeciálnu prokuratúru, ktorá naozaj má veľké výsledky v tých vážnych kauzách mnohých mafiánov, ale nielen toho, tak podarí sa to podľa vás, toto prejde?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

To je taká Pandorina skrinka. Úrad špeciálnej prokuratúry má vynikajúce výsledky a to je hodnotenie nie z úrovne slovenskej, ale z úrovne Európskej únie. Úrad špeciálnej prokuratúry okrem toho, že má výborné výsledky a sú tam ozaj vynikajúci ľudia, aj keď sa mi to hovorí tak trochu ťažko, lebo každý vie, že s Danom Lipšicom sa dobre poznáme a máme dobré vzťahy, je súčasne príbytkom pre piatich delegovaných európskych prokurátorov. Títo piati delegovaní európski prokurátori vlastne podľa toho právneho aktu, ktorým sa vytvorila európska prokuratúra, disponujú funkčnou nezávislosťou. V tom nariadení je napísané, že európska prokuratúra je nezávislá, čo naša prokuratúra nemá ani v ústave a ani v zákone, že je nezávislá. Čiže dotýkať sa Úradu špeciálnej prokuratúry vyžaduje zohľadniť si aj túto veľmi dôležitú okolnosť, že na nej pôsobia európski delegovaní prokurátori spojení s pupočnou šnúrou s európskou prokuratúrou so sídlom Luxemburgu. Čiže Európska únia bude teda skúmať, či náhodou organizačne začlenenie povedzme pod Generálnu prokuratúru a vlastne zánik Úradu špeciálnej prokuratúry, nejde proti záujmom, ktoré sa sledujú tým, že bola zriadená európska prokuratúra, a že u nás pôsobia európski delegovaní prokurátori, ale že náš európsky prokurátor vlastne má priame väzby na Úrad špeciálnej prokuratúry. Keby nebol tento kvázi zádrhel, tak to, že by to zrušili, tak to je politické rozhodnutie. Odborne neobstojí, politicky musíme to akceptovať.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Myslíte si, že to u verejnosti prejde? Pretože opakujem, Štefan Harabin mal teda veľkú moc v tom čase a ten odpor bol pomerne veľký pri tom špecializovanom trestnom súde, tak bude to teraz inak?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Štefan Harabin narazil na to, že aj za dôb predsedníčky Ústavného súdu pani Macejkovej, bola tam zostava vynikajúci statočných a veľmi múdrych ľudí, ktorí tomu najhoršiemu zabránili a jednoducho zachránili ten špeciálny trestný súd pod hlavičkou Špecializovaného trestného súdu. Čiže verejnosť tam nezohrala nejakú úlohu, zohrali tam úlohu títo statoční, skutočne veľmi múdri a doteraz si to obrovsky považujem, od tej doby som tam už nebol, že jednoducho zastavili likvidáciu súdu, ktorý momentálne sa ukazuje, že je nielenže výkonný, kvalitný, ale že dosahuje výsledky, ktoré sa nikomu na úrovni krajských súdov, lebo to má na úrovni krajských súdov je ten Špecializovaný trestný súd, nepodarilo dosiahnuť a ani sa nepodarí. Siahnuť na Špecializovaný trestný súd znamená takým surovým spôsobom rozdrviť základy trestnej politiky tohto štátu. Lebo ten Špecializovaný trestný súd je mimoriadne

významný komponent korektnosti trestnej politiky Slovenska, ktorá je trošku rozhodená, nemá jasné limity. Takže môj názor je taký, že ten Špecializovaný trestný súd má absolútne opodstatnenie, je obdivovaný nielen u nás, ale aj v zahraničí. A čo je dôležité, ak to zoberieme rozmenené na drobné, má skutočne neporovnateľne lepšie výsledky ako ostatné súdy.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

No inak, už keď sme pri tých trestných sadzbách, vyzerá, že aj tie sa budú meniť, hlavne tie za korupciu by sa mali znižovať. Bol tu prokurátor Harkabus, prokurátor špeciálnej prokuratúry a ten povedal, že v poriadku, ale keď chceme mať nemecké výšky trestov, tak potom musíme mať aj nemeckú rýchlosť konania a nemecký Trestný poriadok. S takýmto tvrdením súhlasíte?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

No nielen preto, že kolega Harkabus to povedal, ale preto, že ja už som to dávnejšie naznačil, že Trestný poriadok Slovenskej republiky je semenisko obštrukcií. Obštrukcií obvinených, obžalovaných a advokátov. Teda obštrukcie, ale tie sú úplne legálne. Čiže ja nemôžem vyčítať obvinenému, obžalovanému alebo ich advokátom to, že to využívajú. Trestný poriadok, bohužiaľ, má zakódované možnosti obštrukcií. Pozrite si tie námietky zaujatosti. Namietne sa sudca Špecializovaného trestného súdu, potom sa namietne, keď ide rozhodnutie na Najvyšší súd, súd, ktorý má v tom rozhodovať, teraz ďalší senát rozhodne, no proste je to galimatíáš. A preto treba ten Trestný poriadok nastaviť to takým spôsobom, aby tie obštrukcie sa zúžili na minimum. Áno, aby obštrukcia vlastne bola výsledkom len vynikajúceho právnického myslenia a nie obyčajnej možnosti, ktoré priamo vám ponúka, aby ste neprišli na hlavné pojednávanie, na verejné zasadnutie. V Nemecku, prídete ku vyšetrovateľovi a vyšetrovateľ chce vypočúvať svedka, ktorý vypovedá po nemecky, samozrejme, a vy prídete tam so Slovákom a začnete, no ale my potrebujeme tlmočníka a vyšetrovateľ vám povie, no tak si ho doneste. Vykoná ten dôkaz a proste nikto nepovie, že to je nezákonný dôkaz. Ako proste sledujú účel, ktorý, na ktorý je Trestný poriadok, to znamená, že jednoducho, v určitom štádiu dospieť k tomu, aby to trestné konanie nikoho, by som povedal, nedržalo v napätí dlhšie, než je to úplne potrebné. A potom, čo my robíme? My robíme to, že máme ten ťažkopádny Trestný poriadok a výsledkom je, že na súde po 12 rokoch stíhania pri trestnom čine znásilnenia sa uloží podmienený trest, lebo už ten človek 12 rokov trpel pod jarmom trestného stíhania, neboli sme schopní ho po obvinení rýchle obžalovať a rýchle odsúdiť. To nedáva zmysel.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Treba povedať, že dávame tie podmienky, aj keď to netrvá tak dlho, ale to je trošku iná téma a iná debata. V akom bode, pán predseda, už končím, by sa dalo hovoriť o nejakom vážnom ohrození právneho štátu alebo nezávislosti súdov, prokuratúry, vôbec Slovenska. Na čo by mala byť verejnosť podľa vás citlivá? Teraz ešte žijeme v právnom štáte, dúfam, že aj budeme, ale čo by bol taký signál pre občana, keď by mal byť na pozore?

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Určite vtedy, ak by sme jasné kriminálne prípady, ktoré sa vyšetrovali, v ktorých sa obvinili ľudia, obžalovali a dostali sa na súdy, keby takéto prípady končili rozpačitým spôsobom, napr. zastavením trestného stíhania bez dôvodu alebo nejakým oslobodzovaním týchto ľudí bez toho, že by vznikli pochybnosti o ich vine, lebo toto ľudí bude veľmi, veľmi, by som povedal, iritovať. Na druhej strane musím povedať, že takéto situácie nastanú, ale my sme momentálne v štádiu, keď sme už od roku 2020 príliš netrpezliví, príliš chceme rýchle výsledky od orgánov činných v trestnom konaní, od trestných súdov. Takže tieto výsledky sa nemôžu dostaviť v nejakej veľmi krátkej dobe relatívnej, lebo keď pozriete si do iných členských štátov, a Taliansko je veľmi dobrý príklad, tam niekedy tie veľmi veľké kriminálne prípady ekonomických, politických prominentov končia po desiatich, dvanástich rokoch. Ale nakoniec tej spravodlivosti je učené zadost'. A čo je tu neuralgické, bude treba veľmi byť citliví pri informovaní verejnosti. Pokiaľ ide o to, že ľudia môžu byť skutočne aj vinní, ale keď im to nedokážeme, tak ich musíme oslobodiť.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:
Čiže vysvetľovať.

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Vysvetľovať to. A, samozrejme, vysvetľovať to takým spôsobom, ktorý presvedčí verejnosť. Je to veľmi ťažká úloha, ale keby to bolo nejak urobené tak, že bezdôvodne, arbitrárne, svojvoľne bude dochádzať k zastaveniu trestného stíhania, k nestíhaniu, oslobodzovaniu, tak ľudia budú na to poukazovať a budú na to poukazovať aj odborníci. Takže ja ani si nemyslím, že by malo k tomu dôjsť, ale nerád by som bol, aby sa opakovalo to, že teraz budeme tvrdiť, najprv sme tvrdili, že boli politicky všetci stíhaní, aj tí, ktorí už sú právoplatne odsúdení a teraz budeme tvrdiť, že teraz sú politicky oslobodzovaní. Aj jedno aj druhé je extrém, áno, lebo keby to bola pravda, že tá predchádzajúca vládna moc, politická moc, že bezdôvodne politicky kriminalizovala, stíhala tých názorových oponentov, teda politickú opozíciu, tak sa vás spýtam, tak potom prečo sa dostali títo k moci? Keby boli ozaj bezdôvodne stíhaní všetci, no tak to by nevyústilo do toho, že by nakoniec sa oni dostali k moci. Áno, tak mne to také pripadá, tých 40 odsúdených prípadov, darmo, že niektorí to zľahčujú, to 40 prípadov takých, ako už boli právoplatne odsúdené a na prvom mieste bývalý špeciálny prokurátor, to ukazuje niečo veľmi vážne a veľmi nedobré v systéme. A ešte je okolo 200 ľudí stíhaných, možnože už sú obžalovaných a budú aj odsúdení niektorí. Treba byť trpezliví, treba vnímať tie výsledky tak, ako sa dostavia a samozrejme tí, ktorí sú za to zodpovední, by sa mali vyvarovať toho, aby tie výsledky neotvárali veľmi, veľmi, by som povedal, intenzívne otázky o tom, ako tie výsledky boli dosiahnuté, napr. nátlakom na súdy, hej? Lebo, ale to bude evidentné, takže verejnosť sa zrejme bude môcť orientovať v týchto veciach, ale ja by som skôr odporúčal, aby sa tomu venovali hlavne sudkyne a sudcovia Slovenskej republiky, lebo tí sú kvalifikovaní na to, aby jednoducho identifikovali to, že vážení, tu je vec, ktorá sa nemá stávať, vy nemôžete na nás vyvíjať nátlak, vy nemôžete nás presvedčať, vy nemôžete na nás vysypať príval vyhrážok alebo hrozieb alebo nejakých upozornení. To ale sudkyne a sudcovia sa musia okamžite ozvať, keď niečo také zaznie. A to by bola veľmi dobrá prevencia.

Zuzana Kovačič Hanzelová, moderátorka:

Ďakujem veľmi pekne, že ste si našli čas. Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Ján Mazák, predseda Súdnej rady:

Ďakujem pekne za pozvanie, dobrý deň prajem.